

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Petra Szaba na neverejnom zasadnutí konanom dňa 4. júna 2008 v Bratislave, v trestnej veci obvineného **K. W.**, pre trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. c/, písm. d/ Tr. zákona účinného do 1. januára 2006 a iné, o dovolaní obvineného zo dňa 17. septembra 2007 rozhodol

t a k t o :

Podľa § 382 písm. d/ Tr. por. dovolanie obvineného **K. W.** **sa o d m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Trenčín zo dňa 22. februára 2007, sp. zn. 4 T 34/2006, bol obvinený **K. W.** uznaný za vinného z trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby podľa § 215 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. c/, písm. d/, § 241 ods. 1, ods. 2 písm. c/ a § 241a ods. 1, ods. 2 písm. c/ Tr. zákona účinného do 1. januára 2006 na tom skutkovom základe, že

1/ od druhej polovice mesiaca apríl 1989 až do dňa 30. októbra 2005 v mieste trvalého bydliska v rodinnom dome č. X. ulici v T. opakovane fyzicky napádal najmä svoju manželku **D. W.** a tiež svoje deti **A. W.** a **A. W.** takým spôsobom, že ich udieral

rukami, manželku D. W. aj päšťou ruky a rôznymi predmetmi, kopal ich, hádzal po nich rôzne predmety, zariadenia domu, neustále im vulgárne nadával a slovne ponižoval, proti ich vôli ich zatváral do izieb domu, často sa im vyhrážal ublížením na zdraví a manželke D. W. aj zabitím tým, že vyhodí do vzduchu ich dom. Deti A. a A. W. nútil proti ich vôli hovoriť balkánskym jazykom, manželke D. W. zabraňoval vojsť do ich domu tak, že uzamkol vchodové dvere na tomto dome. V dôsledku takýchto fyzických útokov utrpela jeho manželka D. W. aj rôzne zranenia, pohmoždeniny, odreniny aj poškodenie chrupu, v dôsledku čoho musela vyhľadať aj lekárske ošetrenia ako v dňoch: 17. apríla 1989, 18. augusta 1991, 10. októbra 1997, 20. apríla 1999, 24. augusta 1999, začiatkom mesiaca máj 2004, dňa 7. mája 2005, 30. mája 2005, 9. júla 2005 a 8. septembra 2005 a takýmto konaním obžalovaného utrpela psychickú traumu nielen ona, ale najmä deti A. a A. W. s následkami na psychike u oboch, ktorí v dôsledku toho potrebovali aj odbornú lekársku pomoc,

2/ od konca roku 1989 až do začiatku roku 2004 v mieste trvalého bydliska v rodinnom dome č. X. na ulici Električnej v T. opakovane násilným spôsobom a tiež vyhrážaním sa ublížením na zdraví a zabitím vykonal proti vôli manželky D. W. na tejto súlož, hoci sa v niektorých prípadoch bránila a v iných z dôvodov obavy o svoj život a zdravie sa tomuto nakoniec podrobila,

3/ od konca roku 1989 až do dňa 30. októbra 2005 v mieste trvalého bydliska v rodinnom dome č. X. ulici v T. opakovane pod hrozbou ublíženia na zdraví a zabitím vyžadoval od svojej manželky D. W. orálny styk, čomu sa ona bránila, avšak z dôvodu obavy o svoj život a zdravie sa tomuto nakoniec podrobila.

Za to bol okresným súdom odsúdený podľa § 241 ods. 2 Tr. zákona účinného do 1. januára 2006 za použitia § 35 ods. 2 Tr. zákona účinného do 1. januára 2006 na úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody vo výmere **10 (desať) a pol roka**, na výkon ktorého bol zaradený podľa § 39a ods. 3 Tr. zákona účinného do 1. januára 2006 do **I. (prvej)** nápravno-výchovnej skupiny.

Na základe odvolania obvineného K. W., Krajský súd v Trenčíne uznesením zo dňa 2. augusta 2007, sp. zn. 3 To 38/2007, odvolanie obvineného podľa § 319 Tr. por. zamietol ako nedôvodné.

Proti vyššie uvedeným rozhodnutiam podal obvinený K. W. dovolanie. V jeho rozsiahlom písomnom odôvodnení obvinený v podstate namietal, že rozsudok okresného súdu ako aj uznesenie krajského súdu majú logické, ľudské a iné vady. Súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav, pretože nevykonal ním navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností. Obvinený sa nestotožnil s hodnotením dôkazov okresným ako aj krajským súdom. V čase keď bol vo väzbe, mu bolo zabránené obhajovať sa, nemal možnosť vybaviť si dôkazy. Nesúhlasí so záverom súdu prvého stupňa, že bola nepochybne preukázaná jeho vina. Záverom obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 321 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. d/ Tr. por. vo všetkých výrokoch zrušil a aby vec podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vrátil súdu, aby ju v potrebnom rozsahu znovu spravodlivo prejednal a rozhodol alebo, aby podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám o veci rozhodol tak, že by ho spod obžaloby oslobodil.

K podanému dovolaniu sa na výzvu Okresného súdu Trenčín podľa § 376 Tr. por. vyjadrili poškodení A. W. (č.l. 646, 655), A. W. (č.l. 653) a D. W. (č.l. 647).

Poškodené deti A. a A. W. sa takmer totožne vyjadrili k podanému dovolaniu. Stručne charakterizovali dovolanie otca – obvineného ako účelové. K dôvodom dovolania uviedli len to, že obvinený si chyby nikdy neprizná a snaží sa súdy presvedčiť o svojej nevine. Domnievajú sa, že konanie proti obvinenému prebehlo v súlade s právnymi predpismi.

Poškodená D. W., bývalá manželka obvineného, podrobne reagovala na podané dovolanie. Jednotlivo vyvracia tvrdenia obvineného, ktorými spochybňoval celú situáciu v rodine a ktorá nakoniec viedla k jeho postaveniu pred súd a k odsúdeniu.

Okresný prokurátor sa k dovolaniu obvineného nevyjadril.

Dovolanie obvineného K. W. bolo Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložené dňa 15. apríla 2008.

Pri predbežnom preskúmaní dovolania v zmysle § 378 Tr. por., predseda senátu zistil, že dovolanie nebolo podané prostredníctvom obhajcu.

Podľa § 373 ods. 1 Tr. por., obvinený a iné osoby môžu podať dovolanie len prostredníctvom obhajcu. Podľa ods. 2 citovaného ustanovenia obvinený musí byť v konaní o dovolaní zastúpený obhajcom.

Podľa § 379 ods. 1 veta prvá Tr. por., ak podanie nie je úplné alebo má iné odstrániteľné chyby, predseda senátu vyzve osobu oprávnenú podať dovolanie alebo obhajcu obvineného, aby tieto nedostatky odstránil.

Keďže obvinený nepodal dovolanie v zmysle § 373 ods. Tr. por., vyzval preto predseda senátu obvineného, aby v lehote desiatich dní odo dňa doručenia výzvy podal dovolanie prostredníctvom ním zvoleného obhajcu. Výzva bola obvinenému doručená dňa 16. mája 2008. Na výzvu reagoval obvinený podaním zo dňa 20. mája 2008, ktorým žiadal najvyšší súd o ustanovenie obhajcu z dôvodu, že si ho nemôže dovoliť, nakoľko je v dôchodkovom veku, nemá žiaden príjem, ako aj to, že mu mal byť podľa § 38 ods. 1 písm. a/ Tr. por. obhajca ustanovený. Žiadosť o ustanovenie obhajcu bola adresovaná najvyššiemu súdu aj 8. januára 2008 a 21. apríla 2004.

Konanie o dovolaní ako mimoriadnom opravnom prostriedku je koncipované tak, že toto možno iniciovať výlučne podaním prostredníctvom obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.). Síce oprávnenou osobou je obvinený, uplatnenie dispozičného práva podať dovolanie je viazané na osobu obhajcu, iba prostredníctvom ktorého môže dôjsť k riadne (v súlade so zákonom) podanému dovolaniu.

V danom prípade žiadal obvinený K. W. ustanovenie obhajcu súdom z dôvodu, že sú naplnené podmienky § 38 ods. 2 písm. a/ Tr. por. (nachádza sa vo výkone trestu odňatia slobody) ako aj z dôvodu, že nemá finančné prostriedky na jeho zvolenie a teda mu má byť obhajca ustanovený podľa § 40 ods. 2 Tr. por.

Podľa § 38 ods. 2 Tr. por. v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch musí mať odsúdený obhajcu, ak

- a) ide o prípady uvedené v § 37 ods. 1 písm. a/, písm. b/ alebo písm. c/,
- b) je mladistvý a v čase konania verejného zasadania o mimoriadnom opravnom prostriedku nedovŕšil osemnásť rok,
- c) sú pochybnosti o jeho spôsobilosti náležite sa obhajovať,
- d) ide o konanie proti odsúdenému, ktorý zomrel.

Konaním o mimoriadnom opravnom prostriedku je konanie podľa tretej časti ôsmej hlavy Trestného poriadku, ktorými sú zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní (§ 363 až § 367 Tr. por.), dovolanie (§ 368 až § 392 Tr. por.) a obnova konania (§ 393 až § 405 Tr. por.).

Z ustanovení § 38 ods. 2 Tr. por. a § 373 ods. 1 Tr. por. vyplýva, že sú čo sa týka ich obsahu vo vzájomnej konkurencii. To z dôvodu, že na jednej strane Trestný poriadok v konaní o mimoriadnom opravnom prostriedku prikazuje súdu ustanoviť obvinenému obhajcu (ak si ho nezvolí), na strane druhej konštatuje, že dovolanie môže obvinený podať len prostredníctvom obhajcu. Z povahy inštitútu dovolania vyplýva (v prípade jeho podania obvineným), že je priamo a bezvýhradne závislé od jeho vôle. Je preto vylúčené, aby súd, či už prvého stupňa alebo dovolací, ustanovil obvinenému obhajcu na podanie dovolania, pretože konanie súdu je viazané na samotné podanie dovolania prostredníctvom obhajcu.

Možno uzavrieť, že ustanovenie § 38 ods. 2 Tr. por. myslí pod konaním o mimoriadnom opravnom prostriedku konanie o zrušení právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní, obnovu konania a nie konanie o dovolaní.

Z rovnakého dôvodu súd neustanoví v dovolacom konaní obvinenému obhajcu pre nedostatok prostriedkov na úhradu trov obhajoby podľa § 40 ods. 2 Tr. por. Treba uviesť, že dovolacie konanie je zamerané na nápravu právnych pochybení po tom, čo je trestná vec obvineného právoplatne skončená. Obvinenému je dané právo obhajovať sa pred súdom prvého a druhého stupňa (ak je vo veci prípustné odvolanie a obvinený ho podá), a ktorému v tomto konaní prináležia práva podľa § 40 Tr. por.

Z vyššie uvedenej argumentácie dovolacieho súdu teda vyplýva, že obvinený musí byť na podanie dovolania zastúpený ním zvoleným obhajcom, prostredníctvom ktorého dovolanie podá na príslušný súd prvého stupňa.

Vzhľadom na skutočnosť, že ani po postupe dovolacieho súdu podľa § 379 ods. 1 Tr. por. neboli splnené podmienky dovolania podľa § 373 Tr. por., Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí podľa § 382 písm. d/ Tr. por. dovolanie obvineného K. W. odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.

V Bratislave 4. júna 2008

JUDr. Juraj K l i m e n t , v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: